

KOMPLETTERANDE INFORMATION TILL ”ÅTGÄRDSREDOVISNING VID UPPFÖLJNING AV UTBILDNING PÅ FORSKARNIVÅ”

2019 10 01

Kungliga tekniska högskolans (KTH:s) olika forskarutbildningsprogram är en integrerad del i universitets strategi för att säkra kvalitet, konkurrenskraft och attraktion. KTH ser därför Universitetskanslersämbetets (UKÄ:s) utbildningsutvärdering av våra doktorandprogram som en viktig dokumentation av hur väl vi lyckats i detta avseende.

Alla bedömningsområden för KTH:s doktoransprogram i nationalekonomi angavs som tillfredsställande utom den sammanvägda bedömningen av området *Utformning, genomförande och resultat*. Här var det mest framträdande motivet i UKÄ:s yttrande att antalet obligatoriska kurser i kärnämnen matematik, mikroekonomi, ekonometri och makroekonomi inte når upp till 60 högskolepoäng (hp), vilket är praxis vid internationellt erkända forskarutbildningsprogram i nationalekonomi. Därutöver efterfrågades ett mera systematiskt arbete med uppföljning av utbildningen samt att handledarna vid lärosätet också deltar som lärare i undervisningsaktiviteter på kursdelen.

KTH konstaterar att UKÄ inte har några invändningar avseende KTHs åtgärdsredovisning från våren 2019, men efterfrågar kompletterande information vad gäller:

1. Uppdaterad ASP, denna saknas i det dokument som bifogats.
2. Dokumentation gällande internt samarbete inom KTH som involverar forskarutbildningen i nationalekonomi (kursbeskrivningar inkl. uppgifter om eventuella masterkurser, samläsning med masterstudenter, behörighetskrav gällande deltagande i kurser, utvärdering av kurser).
3. Avtal mellan KTH och SU om forskarstuderandes deltagande i forskarutbildningskurserna.

Nedan följer KTH:s kompletterande information till UKÄ:s utvärderare.

1 Uppdaterad ASP

Uppdaterad ASP har levererats av KTH 2019-09-09.

2 Dokumentation gällande internt samarbete inom KTH

En viktig slutsats från KTHs självutvärdering av doktorandprogrammet i nationalekonomi i samband med UKÄ:s utvärdering, var att enheten för nationalekonomi vid skolan för Industriell Teknik och Management (ITM) är en liten miljö som har en utmaning med att säkerställa uthållighet och kvalitet i kursutbud, samt i viss mån även doktorandhandledning. Detta problem har diskuterats inom KTH sedan en längre tid tillbaka, och vissa åtgärder har vidtagits. En sådan är att alla doktorander ska ges möjlighet att delta i det gemensamma doktorandprogram som ges av Stockholms handelshögskola och Stockholms universitet (*Stockholm Doctoral Course Program in Economics, Econometrics and Finance (SDPE)*). Detta avser framför allt det första utbildningsåret.

En annan strategi är att KTH samarbetar med internationellt ledande forskare för master- och doktorandundervisning samt handledning och forskning. Läsåret 2018/2019 gav professor Christopher Baum, Boston College tillsammans med professor Lööf vid KTH en KTH-kurs i tillämpad ekonometri med deltagande av doktorander från såväl olika KTH-skolar som från SDPE-programmet. Professor Baum är associerad till KTH via forskningsgruppen CESIS och bistår regelbundet doktoranderna med expertiskunskap i ekonometri. Även professor Thomas Osterbro vid École des hautes études commerciales de Paris, och professor Gary Cook vid Liverpool university ingår bland gruppen associerade internationella forskare som samforskar med KTHs seniora nationalekonomer och doktorander, samt bistår med expertkunskap. Professor Baum, professor Cook och professor Osterbro har alla deltagit som medförfattare till KTH-doktoranders avhandlingskapitel. För vidare information, se:

<https://www.cesis.kth.se/se/omoss/associerade-forskare-1.462132>

Ökad kraftsamling inom ekonomiområdet är en åtgärd för hållbarhet som återkommande har diskuterats på KTH, dock utan att några formella åtgärder har kommit till stånd. Förklaringen är devis av organisatorisk natur. KTH har olika samhällsvetenskapliga doktorandprogram som är naturligt knutna till respektive skolors, institutioners och avdelningars utbildningar på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå. Ofta saknas skolövergripande samverkan mellan programmen trots gemensamma kunskapsbaser och möjliga synergieffekter. Så är idag fallet för doktorandprogrammen inom områden som fastighetsekonomi,

nationalekonomi och transportekonomi

Som en effekt av såväl självutvärderingen av KTH:s doktorandprogram i nationalekonomi som UKÄ:s utvärderingsrapport, beslutade skolcheferna för de två skolorna Industriell teknik och management (ITM) och Arkitektur och samhälls-byggnad (ABE) under vårterminen 2019 att inleda närmare samarbete mellan doktorandutbildningarna i nationalekonomi, företagsekonomi, fastighet och byggande och även forskningsmiljöerna transportanalys och juridik. Det uttalade syftet från skolledningarna var att skapa en större miljö för att säkerställa uthållighet och kvalitet i både kursutbud och doktorandhandledning.

De båda skolorna ITM och ABE ser att det finns möjligheter till gemensamma kurser inom ämnen som bland annat kvantitativ analys, empiriskt tillämpad mikroekonomi, management och vetenskapsteori. Hållbarhet och digitalisering är två andra gemensamma inslag i denna miljö. Hållbarhetsaspekter har fått ett allt större genomslag inom KTH:s högre utbildning och forskning även på det samhällsvetenskapliga området. Digitaliseringen i form av stora och växande databaser har tillsammans med väl dokumenterad expertkunskap i statistik och ekonometri, inneburit väsentligt bättre möjligheter att bedriva såväl doktorandutbildning som forskning på detaljnivå inom alla delar av det aktuella KTH-samarbetet.

Den organisatoriska utveckling som nu startats innebär att de olika forskarutbildningarna och miljöerna ingår som separata, men överlappande, spår i ett övergripande doktorandprogram med det tentativa namnet "*Management, Law and Economics*". Processen att skapa den nya organisationen har i viss mån varit fördröjd i väntan på det slutliga utfallet från UKÄ:s utvärdering. Men ITM-skolan har beslutat att all fortsatt antagning till KTH:s doktorandprogram i nationalekonomi från och med höstterminen 2019 ska ske inom ramen för det samlade doktorandprogrammet. Antagningen är dock tillfälligt stängd i avvaktan på slutbesked från UKÄ.

I bilaga till detta dokument anges några av av de doktorandkurser samt masterkurser som idag bildar utbildningsutbudet i det övergripande doktorandprogrammet "*Management, Law and Economics*". Kurserna kommenteras kortfattat under avsnitt 4 nedan.

3 Avtal mellan KTH och SU

KTHs doktorander i nationalekonomi rekommenderas att läsa första årets kursprogram inom ramen för det gemensamma doktorandprogrammet SDPE mellan Stockholms universitet och Stockholms handelshögskola.

Det handlar då om kurser i kärnämnenäna matematik, mikroekonomi, makroekonomi och ekonometri.

KTH köper platstillgång i dessa kurser som är villkorade utfallet i diagnostiskt test(matematik) och ”i mån av plats”. KTHs första disputation i nationalekonomi ägde rum år 2002, och redan då samlästes doktorandkurser med studenter från SU och HHS. Alltsedan dess har KTH:s doktorander i nationalekonomi läst kärnämnen och även valfria kurser på SU och HHS. Ingen KTH-doktorand har hindrats från kursdeltagande på grund av vare sig utfall i diagnostiskt test eller platsbrist.

Samtidigt som KTH-studenter läser kurser i SDPE-programmet finns numera ett motsatt utbyte där SDPE-studenter studerar tillämpad ekonometri på KTH. Se text i avsnitt 2 ovan. Vidare bedriver tre SDPE-doktorander från Stockholms handelshögskola sedan år 2018 delar av sin utbildning på KTH i form av forskningsstudier tillsammans med två seniora nationalekonomer från KTH. Här bildar KTHs digitala miljö i form av omfattande databaser och expertkunskap i kvantitativ analys utgångspunkten för samarbetet.

Det finns också ett pågående forskningssamarbetet mellan KTH:s nationalekonomer och ekonomer vid Swedish House of Finance (SHOF) inom ramen för ett större MISTRA-projekt motsvarande 30 miljoner SKR, vilket ytterligare ökat integrationen mellan de olika universitetsmiljöerna.

Därutöver kan nämnas att institutionen INDEK där nationalekonomi ingår, har ett samarbetsavtal med Swedish House of Finance (SHOF) på Stockholms handelshögskola, som innebär att KTH:s doktorander har tillgång till kontorsrum och delaktighet till denna forskningsmiljö i form av seminarier, konferenser mm.

Frågan om ett formellt avtal mellan KTH och SDPE-programmets båda organisationer har hittills inte upplevs som ett behov från någon av parterna, inte minst eftersom nätverket och samarbetet successivt och organiskt byggs ut över tiden.

4 Kommentar till bilaga om kursutbud

I bilaga till detta dokument anges dokumentation av det kursunderlag som ingår som gemensam bas för det interna samarbetet mellan skolorna ITM och ABE gällande doktorandkurser inom det övergripande doktorandprogrammet ”*Management, Law and Economics*”.

För detaljerad information om kurserna ovan, se bilaga till detta dokument.

4.1 ITM-skolan

Till de kurser som hittills planerats ingå i det gemensamma doktorandprogrammet på KTH inom området ”management, juridik och ekonomi” hör från ITM-skolan följande:

Doktorandkurser

FME3542 Mathematics

FME3543 Econometrics

FME3544 Microeconomics

FME3545 Macroeconomics

Masterkurser

ME2710 Applied econometrics, kan examineras även som doktorandkurs

Kommentar

De två kurserna i ekonometri, FME3543 och ME2710 ges årligen med 15-20 deltagande per kurs. Doktorandkurserna i matematik, mikroekonomi och makroekonomi ges för närvarande endast under villoret minst 10 registrerade studenter.

Kursutvärdering

Den mest aktuella kursutvärderingen är från september 2019 och gäller FME3543 Econometrics.

Kursen är utvärderad enligt den standardform som tillämpas vid institutionen för industriell ekonomi och management (INDEK) vid KTH, och den samlade bedömningen av de olika kriterierna tolkas som tillfredställande. På en skala från 1-7, med 7 som högst ligger 75% av bedömningarna inom intervallet 5-7 och 50% av studenterna anger siffran 7. Resultatet är likalydande med den senaste utvärderingen av kursen ME2710 Applied econometrics.

4.2 ABE-skolan

Till de kurser som hittills planerats ingå i det gemensamma doktorandprogrammet på KTH inom området ”management, juridik och ekonomi” hör från ABE-

skolan följande:

Doktorandkurser

FAI3304 Spatial Data Analysis: An introduction

FAI3303 Behavioral Economics

F1N5310 Quantitative Methods, Structural Equation Modelling - LISREL

F1N5309 The Financial System in Theory and Practice

FAH3456 Simulation Methods in Econometrics

Masterkurser

AI275U Research Methodology

Kommentar

ABE-skolans doktorandkurser i kvantitativ analys/ekonometri (FAI3304, F1N5310, FAH3456) är alla lämpliga att ingå bland det valfria kurserna för KTH:s doktoranderna i nationalekonomi. Behavioral Economics (FAI3303) är kurs som kan komma att utvecklas inom ramen för det övergripande gemensamma doktorandprogrammet. Den har bland annat ekonomiska kopplingar till flera inriktningar kring psykologiska, sociala, kognitiva och emotionella faktorer på individens och institutioners ekonomiska beslut och konsekvenserna för marknadspriser, avkastning och resursallokering. Ett sådant område är miljö och klimatstudier. Doktorandkursen i finans (F1N5309) har en naturlig koppling till finanskurser på grundnivå och avancerad nivå på ITM-skolan där doktorander i nationalekonomi agerar som kursassistenter. Kursen AI275U i forskningsmetodologi är en masterkurs med möjlighet att samläsas med doktorander.

Handledning och undervisning

KTH bedömer att det övergripande gemensamma doktorandprogrammet för ekonomiämnen på KTH skapar goda förutsättningar för ökad kvalitet, effektivitet och hållbarhet för handledning och utbildning. KTH bedömer också att denna organisatoriska förändring innebär att handledarnas roll som lärare i undervisningsaktiviteter på kursdelen kommer att öka.